

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

z dnia 24 listopada 2021 roku

Pozwem z dnia 17 stycznia 2020 roku powód P. G. domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 16 września 2015 roku zaopatrzonego w punkcie I klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 28 października 2019 roku. Na uzasadnienie swojego żądania wskazał, że w pkt I wyroku Sąd orzekł eksmisję P. G. z lokalu przy ul. (...) w K., a w pkt II wyroku ustalił, że przysługuje mu prawo do lokalu socjalnego. W pkt III wyroku Sąd wstrzymał jego wykonalność w pkt I do czasu złożenia P. G. oferty najmu lokalu socjalnego. Podstawę powództwa stanowi art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 14 ust. 6a u.o.p.l., albowiem powód przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. Powód zaprzecza, aby kiedykolwiek otrzymał od Gminy Miejskiej K. ofertę zawarcia umowy najmu socjalnego z 12 września 2018 roku. Powód o rzekomej ofercie najmu dowiedział się z pisma Zarządu (...) w K. z 4 grudnia 2019 roku, w którym została zawarta informacja o braku przyjęcia tej oferty i jej wygaśnięciu oraz nadaniu klauzuli wykonalności wyrokowi eksmisyjnemu. Wielokrotnie zdarzało się, że awiza adresowane do powoda były wrzucane do skrzynek pocztowych innych mieszkańców.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, że nie zostały spełnione przesłanki wskazane w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. Powód powołuje się na okoliczności związane z bezzasadnym opatrzeniem tytułu wykonawczego klauzulą wykonalności, podczas gdy rozpoznanie okoliczności związanych z nadaniem klauzuli nie jest przedmiotem postępowania przeciwegzekucyjnego. Oferta najmu lokalu socjalnego została ekspediowana do powoda listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, a przesyłka została zwrócona stronie pozwanej jako nieodebrana w terminie. Ponadto to na powodzie spoczywał ciężar dowodu w zakresie wykazania, że oferta najmu lokalu socjalnego nie została mu doręczona.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wyrokiem z dnia 16 września 2015 roku w sprawie o sygn. akt I C 717/15/S w punkcie I nakazał pozwanemu P. G., aby opuścił i opróżnił z rzeczy lokal mieszkalny położony w K. przy ulicy (...) i wydał go w stanie wolnym stronie powodowej. W punkcie II wyroku ustalono, że P. G. przysługuje prawo do lokalu socjalnego z zasobów mieszkaniowych Gminy Miejskiej K., zaś w punkcie III wykonalność obowiązku określonego w punkcie I wyroku została wstrzymana do czasu złożenia pozwanemu przez Gminę Miejską K. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

W dniu 29 października 2019 roku wydano pełnomocnikowi Gminy Miejskiej K. tytuł wykonawczy w zakresie punktu I wyroku.

(dowód: wyrok z dnia 16 września 2015 roku – k. 25 akt I C 717/15/S)

W skierowaniu z dnia 12 września 2018 roku (znak: ML-08. (...).1.88.2016.AP) Gmina Miejska K. zawarła ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego położonego w K. przy ulicy (...). W ofercie wskazano, że jest ona ważna przez okres 45 dni od dnia jej otrzymania. W dniu 20 września 2018 roku korespondencja zawierająca powyższe pismo została skierowana do P. G. na adres ul. (...), (...)-(...) K. za pośrednictwem przesyłki poleconej ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W dniu 9 października 2018 roku przesyłka została zwrócona do adresata. Na zwrotnym potwierdzeniu odbioru wskazano, że adresat nie podjął jej w terminie po dwukrotnym awizowaniu w dniu 24 września i 2 października 2018 roku.

(dowód: skierowanie – k. 69-70, koperta ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 71-72)

Na przełomie września i października 2018 roku P. G. przebywał w miejscu zamieszkania, tj. w lokalu numer (...) przy ulicy (...) w K..

(okoliczność bezsporna)

W 2018 roku w budynku przy ulicy (...) w K. występowały spore problemy z doręczaniem przesyłek listowych. Zdarzało się, że zawiadomienia o pozostawieniu listu w placówce pocztowej (awizo) były doręczane do niewłaściwych skrzynek pocztowych lub zostawiane w drzwiach mieszkania. Przesyłki były również doręczane przez listonosza na błędne adresy. Po zmianie listonosza problemy z korespondencją występują rzadziej. P. G. nie otrzymał zawiadomienia o pozostawieniu w placówce pocztowej korespondencji zawierającej ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego z 12 września 2018 roku. Nie zostało mu doręczone także powtórne zawiadomienie. P. G. nie miał świadomości, że Gmina Miejska K. skierowała do niego ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

(dowód: zeznania świadka M. O. – k. 111 v.-112, przesłuchanie powoda – k. 112v.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione powyżej dowody z dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony w toku procesu. Ustalenia faktyczne dotyczące braku świadomości pozwanego o skierowaniu do niego oferty najmu lokalu socjalnego Sąd ustalił ponadto na podstawie zeznań M. O. i dowodu z przesłuchania pozwanego. Relacje te były spójne i logiczne i brak było podstaw do kwestionowania ich wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W myśl art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście; 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, a także na zarzucie potrącenia.

W ocenie Sądu żadna ze wskazanych przesłanek nie zaistniała w niniejszej sprawie. W szczególności należy podkreślić, że okoliczność, czy wystąpiło zdarzenie, od którego uzależnione jest nadanie klauzuli wykonalności powinno być badane w postępowaniu klauzulowym, a nie w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 18 maja 2020 roku, I ACa 184/20, LEX nr 3112892, uchwała Sądu Najwyższego z 7 marca 2008 roku, III CZP 155/07, LEX nr 348087). Oznacza to, że środkiem obrony powoda powinno być zażalenie na postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, a nie powództwo opozycyjne. To w postępowaniu klauzulowym badane są bowiem formalne przesłanki nadania klauzuli wykonalności, w tym ustalenie, czy wystąpiło zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie tytułu egzekucyjnego. Takim zdarzeniem, na gruncie rozpoznawanej sprawy, jest fakt przedstawienia P. G. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

Mając powyższe na uwadze, powództwo należało oddalić wobec niezaistnienia przesłanek z art. 840 § 1 k.p.c.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że fikcja prawna doręczenia przewidziana w art. 139 k.p.c. dotyczy wyłącznie pism sądowych i nie ma zastosowania w niniejszej sprawie do oświadczenia materialnoprawnego Gminy. Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Oznacza to, że oświadczenie woli pozwanej Gminy zawierające ofertę zawarcia umowy najmu socjalnego należałoby uznać za skutecznie doręczone powodowi nie w chwili, w której rzeczywiście się z nim zapoznał, lecz gdy miał taką realną możliwość. Przesłanie oświadczenia w przesyłce pocztowej nie oznacza dojścia tego oświadczenia woli do adresata, do momentu faktycznego

odbioru przesyłki lub uzyskania realnej możliwości zapoznania się z treścią awizowanej przesyłki pocztowej. To na składającym oświadczenie woli z wykorzystaniem przesyłki pocztowej spoczywa ciężar udowodnienia, że doszło ono do adresata w sposób umożliwiający mu zapoznanie się z jego treścią w sposób opisany powyżej. Przy czym co do zasady wystarczające jest wskazanie, że przesyłka była nadana na adres, pod którym odbiorca faktycznie zamieszkuje. Prowadzi to do powstania domniemania faktycznego z art. 231 k.p.c. dla przyjęcia doręczenia pisma. Jeżeli zaś odbiorca chce to domniemanie obalić poprzez wykazanie, że nie miał realnej możliwości zapoznania się treścią przesyłki zawierającej oświadczenie woli, to obowiązek wykazania tego faktu spoczywa już na nim (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 4 listopada 2020 roku, I ACa 705/19, LEX nr 3101590).

Na gruncie niniejszej sprawy Sąd doszedł do przekonania, że domniemanie doręczenia przesyłki powodowi zostało przez niego skutecznie obalone, gdyż zawiadomienie o przesyłce polecanej nie zostało we właściwy sposób doręczone. Powód nie miał więc realnej możliwości zapoznania się z przesyłką zawierającą ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Powyższe nie zmienia jednak oceny, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z przyczyn wskazanych wyżej.

W oparciu o przepis art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia powoda jako strony przegrywającej proces jego kosztami. Sąd miał na względzie przede wszystkim sytuację życiową i materialną powoda, ale także okoliczności wytoczenia powództwa. Strona pozwana poinformowała powoda w piśmie z 4 grudnia 2019 roku, że może wytoczyć powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego (k. 41), a powód nieposiadający wiedzy prawniczej z takiej możliwości skorzystał. Nie bez znaczenia jest również niecodzienna sytuacja, w jakiej znalazł się powód. Potrzeba wstąpienia na drogę postępowania sądowego pojawiła się nie w wyniku zaniechania czy niedbalstwa powoda, lecz z uwagi na pewien niefortunny splot okoliczności, który doprowadził do nieodebrania przez powoda awizowanej przesyłki z ofertą zawarcia umowy najmu, a w konsekwencji do nadania klauzuli wykonalności wyrokowi eksmisyjnemu. Mając to wszystko na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, że w sprawie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające nieobciążanie powoda kosztami procesu.

W pkt III wyroku Sąd przyznał adwokatowi R. N. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu. Stawka wynagrodzenia została ustalona w oparciu o § 8 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Kosztami sądowymi, od których ponoszenia w całości powód był zwolniony, w pkt IV wyroku Sąd obciążył Skarb Państwa.

Sygn. akt VI C 512/21/S

Sekretariat prozę:

1. odnotować uzasadnienie wyroku,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda (e-pismo),
3. kal. 3 tygodnie + d/d.

K., 3 grudnia 2021 roku

(...) Maciej Świder